

УДК 342.951

DOI: 10.31733/2078-3566-2020-3-83-89



Володимир ІВАНЦОВ[©]

кандидат юридичних наук, доцент

(Харківський національний

університет внутрішніх справ)

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ОКРЕСЛЕННЯ ПЕРЕЛІКУ
ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ УКРАЇНИ:
ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ТА ЗНАЧЕННЯ
ДЛЯ ПРАВОЗАСТОСОВЧОЇ ПРАКТИКИ
(на прикладі органів Державної служби України
з надзвичайних ситуацій)**

Проаналізовано положення чинних нормативно-правових актів, які стосуються окреслення переліку правоохоронних органів в Україні. Теоретико-правові засади встановлення належності державного органу до переліку правоохоронних органів отримано завдяки оцінці статусу Державної служби України з надзвичайних ситуацій. Зокрема, доведено, що органи ДСНС не належать до правоохоронних органів, а їх посадових осіб не можна визнати працівниками правоохоронного органу. Наголошено, що запропонований автором правовий підхід може бути цілком застосовний до інших суб'єктів владних повноважень, що в перспективі надасть можливість окреслити вичерпне коло правоохоронних органів України.

Ключові слова: правоохоронні органи, державний орган, правоохоронні функції, правовий статус, Державна служба України з надзвичайних ситуацій.

Постановка проблеми. Відповідно до ст. 3 Конституції України, «людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю. Права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави. Держава відповідає перед людиною за свою діяльність. Утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави» [1]. У зазначеному положенні знаходить свій вияв правоохоронна спрямованість діяльності держави в цілому. Таким чином, охорона права від посягань визначається конституційним обов'язком усіх державних інститутів.

Охоронну функцію права реалізує правоохоронна діяльність держави, яка за змістом у юридичній літературі виокремлюється в широкому та вузькому сенсі. У широкому сенсі правоохоронну діяльність провадить кожен орган держави в межах своєї компетенції. У вузькому сенсі правоохоронна діяльність – це спеціалізована діяльність із правової охорони суспільних відносин, якою займаються спеціально утворені для цього правоохоронні органи.

Такий науковий підхід повністю відповідає положенню Конституції України (ст. 3), відповідно до якого правоохоронна спрямованість притаманна діяльності будь-якого органу держави, але не кожен орган буде визнаватися правоохоронним у розумінні чинного національного законодавства, для якого правоохоронна діяльність є основною.

На підтвердження зазначеного слід додати, що правоохоронна діяльність виходить за межі діяльності лише правоохоронних органів, що і не оспорується в науковій юридичній літературі. Окремі її функції виконують законодавча та виконавча гілки влади, Президент України, інститути громадянського суспільства тощо. Тому суб'єктами правоохоронної діяльності визначаються: держава через законодавчий, виконавчі, судові органи, Президента України та прокуратуру; деякі громадські організації та об'єднання; окремі громадяни, яким державою делеговано певні повноваження з урахуванням відповідного розподілу між ними компетенцій, форм і засобів здійснення.

Разом із тим чинне законодавство вдається до використання термінів «правоохо-

© Іванцов В.О., 2020

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0002-2904-0466>

v.a.ivantsov@gmail.com

ронний орган», «працівник правоохоронного органу», що безпосередньо корелюються із правозастосовною діяльністю, що, у свою чергу, свідчить про безумовну актуальність цього дослідження. Наприклад, установлення належності державних органів до переліку правоохоронних органів нерозривно пов'язано з окресленням меж: непоширення положень Закону України «Про державну службу» (п. 17 ч. 3 ст. 3) [2]; підслідності органів державного бюро розслідувань (ч. 4 ст. 216 Кримінального процесуального кодексу України [3]) тощо.

Аналіз публікацій, у яких започатковано вирішення цієї проблеми. Що стосується виокремлення в системі державних органів правоохоронних органів, то на сьогодні це питання залишається одним із найбільш спірних у юридичній літературі. Так, загальні й окремі питання діяльності правоохоронних органів, реалізації правоохоронної функції держави розглядали у своїх працях такі вітчизняні та зарубіжні вчені: В. Б. Авер'янов, С. М. Алфьоров, О. М. Артем'єв, О. М. Бандурка, Є. О. Бараш, Д. М. Бахрах, В. М. Бевзенко, О. І. Безпалова, А. І. Берлач, М. М. Бубрика, М. Г. Вербенський, І. П. Голосніченко, С. М. Гусаров, Т. О. Коломоєць, В. К. Колпаков, А. Т. Комзюк, В. В. Конопльов, О. В. Кузьменко, А. М. Куліш, Я. В. Лазур, В. А. Ліпкан, В. Я. Малиновський, Р. С. Мельник, О. І. Миколенко, О. М. Музичук, В. І. Олефір, В. М. Плішкін, А. М. Подоляка, О. В. Рябова, О. Ю. Салманова, О. Ю. Синявська, О. Ф. Скакун, С. Г. Стеценко, В. В. Сухонос, Л. П. Сушко, В. С. Четверіков, В. В. Чумак, К. О. Чишко, Ю. С. Шемшученко, І. М. Шопіна та ін.

Не вдаючись до дискусії щодо наукових підходів до визначення правоохоронних органів та правоохоронної діяльності, наголосимо лише на існуванні великої кількості думок, які різняться між собою за змістом, суттю, критеріями, ознаками, жодна з яких не може бути взята за єдину правильну. Така багатоманітність думок пов'язана з тим, що в чинному українському законодавстві правоохоронні органи згадуються досить часто, проте загальне визначення цього поняття відсутнє, як і відсутнє визначення їх характерних ознак та критеріїв віднесення.

З огляду на це **мета** статті полягає в окресленні теоретико-правових засад установлення належності органів державної влади до переліку правоохоронних органів у розрізі практичної реалізації положень чинних нормативно-правових актів. Досягнення поставленої мети вважаємо за доцільне здійснити на прикладі Державної служби України з надзвичайних ситуацій (ДСНС), що обумовлено сукупністю таких чинників. По-перше, ДСНС належить до центральних органів виконавчої влади, діяльність якого спрямовується та координується через Міністра внутрішніх справ (традиційно Міністерство внутрішніх справ України сприймається як відомство правоохоронної спрямованості). По-друге, органи ДСНС здійснюють специфічну діяльність, розкриття змісту якої обумовлює проблему віднесення останніх до переліку правоохоронних органів та, відповідно, їх посадових осіб до працівників правоохоронних органів.

Виклад основного матеріалу. Проаналізуємо чинне законодавство, щоб виокремити правоохоронні органи з-поміж інших органів держави та на предмет віднесення тих чи інших посадовців державних органів до працівників правоохоронних органів.

У Конституції України термін «правоохоронні органи» вживається лише один раз у ч. 3 ст. 17: «Забезпечення державної безпеки і захист державного кордону України покладаються на відповідні військові формування та правоохоронні органи держави, організація і порядок діяльності яких визначаються законом» [1]. Тобто Конституція України пов'язує діяльність правоохоронних органів із забезпеченням державної безпеки та захистом державного кордону України.

Крім Конституції України, термін «правоохоронні органи» згадується і в інших нормативно-правових актах, спрямованих на регламентацію відносин у сфері національної безпеки та оборони.

Так, відповідно до пп. 16–18 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про національну безпеку України», правоохоронні органи належать до сектору безпеки та оборони, сил безпеки, сил оборони [4]. Крім того, у цьому Законі розрізняються правоохоронні органи та державні органи спеціального призначення з правоохоронними функціями. Наприклад, згідно з ч. 5 ст. 18 Національна гвардія України є військовим формуванням із правоохоронними функціями; за ч. 6 ст. 18 Державна прикордонна служба України є правоохоронним органом спеціального призначення; за ч. 1 ст. 19 Служба безпеки України є державним органом спеціального призначення з правоохоронними функціями [4]. Інші органи, які згадуються в цьому акті, не названі правоохоронними, але в окремих

положеннях зроблено акцент на таких їх функціях, як забезпечення охорони прав і свобод людини, інтересів суспільства й держави, протидія злочинності, підтримання громадської безпеки й правопорядку, державна охорона органів державної влади України, забезпечення безпеки посадових осіб та охорона об'єктів, визначених законом. Це, зокрема, стосується Міністерства внутрішніх справ України (ст. 18), Національної поліції України (ч. 4 ст. 18), Управління державної охорони України (ст. 21).

У зазначеному Законі також не визначено чіткого переліку правоохоронних органів та не наведено їх основних ознак. У Законі акцентовано на тих державних структурах, які мають повноваження в секторі безпеки. Причому такі повноваження в секторі безпеки реалізуються не лише правоохоронними органами, а й іншими державними структурами, для яких не характерна правоохоронна діяльність.

Загалом такий підхід щодо виокремлення серед складових сектору безпеки поряд з іншими видами діяльності правоохоронної характерний для законодавства більшості іноземних країн, зокрема європейських. До складників сектору безпеки відносять сили підтримання правопорядку – поліцейські органи та спецслужби (розвідувальні, контррозвідувальні).

Термін «правоохоронні органи» згадується і в Законі України «Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів» [5]. Так, у ч. 1 ст. 2 зазначено, що правоохоронні органи – це органи прокуратури, Національної поліції, Служби безпеки, Військової служби правопорядку у Збройних Силах України, Національне антикорупційне бюро України, органи охорони державного кордону, органи доходів і зборів, органи й установи виконання покарань, слідчі ізолятори, органи державного фінансового контролю, рибоохорони, державної лісової охорони, інші органи, які здійснюють правозастосовні або правоохоронні функції. Наведене визначення не тільки не дозволяє чітко встановити перелік правоохоронних органів, а й призводить до більшої плутанини, оскільки зазначає, що до правоохоронних органів належать і органи, що здійснюють правозастосовні або правоохоронні функції. Підкреслимо, наприклад, що правозастосовна функція притаманна діяльності більшості органів публічної влади, що полягає у виданні індивідуально-конкретних правових приписів та здійснюється в спеціально визначених законом формах.

Таким чином, у Законі України «Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів» не подано визначення поняття «правоохоронні органи», а зроблено лише спробу умовно окреслити перелік суб'єктів, щодо яких встановлюється система особливих заходів державного захисту від перешкоджання виконанню покладених на них законом обов'язків і здійсненню наданих прав, а так само від посягань на життя, здоров'я, житло та майно зазначених осіб і їх близьких родичів у зв'язку зі службовою діяльністю цих осіб.

Конституційний Суд України у своєму рішенні від 18.04.2012 № 10-рп/2012 [6] зазначив, що, згідно з абз. 2 п. 1 ст. 2 Закону України «Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів», захисту підлягають працівники суду і правоохоронних органів, зазначених в абз. 1 цього пункту, а також співробітники кадрового складу розвідувальних органів України, працівники Антимонопольного комітету України та уповноважені особи Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, які беруть безпосередню участь, зокрема, у виконанні вироків, рішень, ухвал і постанов судів, постанов органів дізнання й попереднього слідства та прокурорів (підпункт «д»). Напрями діяльності, указані в цьому абзаці, не можна вважати додатковими підставами для віднесення органів, що провадять таку діяльність, до правоохоронних. Визначивши ці напрями, законодавець розширив коло осіб, які поряд із працівниками суду і правоохоронних органів підлягають державному захисту відповідно до Закону, що є цілком виправданим з огляду на його завдання. Також Конституційний Суд України в цьому рішенні зазначив, що, відповідно до Закону України «Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів», працівник правоохоронного органу є особою, яка у зв'язку з її службовою діяльністю підлягає особливому державному захисту відповідно до мети Закону, а значить, ми не можемо застосовувати це положення для тлумачення поняття «працівники правоохоронних органів», яких визначено іншими нормативно-правовими актами [6].

В окремих нормативно-правових актах також зроблено спробу окреслити коло правоохоронних органів (наприклад, Постанова Кабінету Міністрів України від 20.04.2006 № 550 «Про затвердження Порядку проведення інспектування Державною

аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами» [7], наказ Державної судової адміністрації від 29.07.2011 № 120 «Про затвердження Інструкції про порядок проведення контрольних заходів контрольно-ревізійним відділом Державної судової адміністрації України» [8]). У зазначених актах наведено умовний перелік правоохоронних органів, який можна застосовувати лише у відносинах, на регламентацію яких ці правові акти спрямовані.

Усе вище викладене свідчить про недостатність наявних в українському законодавстві дефініцій для однозначної ідентифікації як правоохоронної діяльності, так і правоохоронних органів. У такому випадку віднесення того чи іншого органу до правоохоронних повинно здійснюватися окремо, з урахуванням визначеного в нормативно-правових актах правового положення такого органу та його основних функцій і завдань (наприклад, ст. 1 Закону України «Про Національне антикорупційне бюро України» [9], ст.ст. 1, 3 Закону України «Про військову службу правопорядку у Збройних Силах України» [10] тощо).

Якщо наділення певного суб'єкта статусом правоохоронного органу нормативно не відбулося, слід виходити з аналізу призначення та основних функцій, які покладаються на той чи інший орган. До правоохоронних органів можна віднести такі державні органи, виконання якими однієї чи кількох головних правоохоронних функцій є визначальним у їх діяльності і які у зв'язку з цим потребують специфічного матеріально-технічного та іншого забезпечення. Такий підхід застосовується в регламентації правового положення органів Національної поліції. Так, Закон України «Про Національну поліцію» визначає, що Національна поліція України (поліція) – це центральний орган виконавчої влади, який служить суспільству шляхом забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки й порядку [11]. І хоча в тексті Закону не зазначено, що поліція є правоохоронним органом, але повноваження поліції, передбачені Розділом IV Закону, не викликають сумнівів щодо правоохоронної спрямованості діяльності цього органу.

Що стосується ДСНС та її органів, то жоден із чинних нормативно-правових актів не відносить ці органи до правоохоронних, як і не пов'язує їх діяльність із правоохоронною спрямованістю. Відповідно до Положення, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 16.12.2015 № 1052, Державна служба України з надзвичайних ситуацій є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра внутрішніх справ і який реалізує державну політику у сфері цивільного захисту, захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій та запобігання їх виникненню, ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, рятувальної справи, гасіння пожеж, пожежної та техногенної безпеки, діяльності аварійно-рятувальних служб, а також гідрометеорологічної діяльності [12].

До основних завдань ДСНС належать: 1) реалізація державної політики у сфері цивільного захисту, захисту населення й територій від надзвичайних ситуацій, запобігання їх виникненню, ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, рятувальної справи, гасіння пожеж, пожежної та техногенної безпеки, діяльності аварійно-рятувальних служб, а також гідрометеорологічної діяльності; 2) здійснення державного нагляду (контролю) за додержанням і виконанням вимог законодавства у сфері цивільного захисту, пожежної та техногенної безпеки, діяльності аварійно-рятувальних служб; 3) внесення на розгляд Міністра внутрішніх справ пропозицій щодо забезпечення формування державної політики в зазначених сферах; 4) реалізація в межах повноважень, передбачених законом, державної політики у сфері волонтерської діяльності (п. 3 Положення про державну службу України з надзвичайних ситуацій [12]).

Таким чином, в акті, що визначає основні елементи правового статусу ДСНС, відсутня пряма вказівка про віднесення цього органу до правоохоронних, а так само не покладається обов'язок виконання правоохоронних функцій. Основні завдання ДСНС зводяться до реалізації повноважень у сфері цивільного захисту, захисту населення й територій від надзвичайних ситуацій, запобігання їх виникненню, ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, рятувальної справи, гасіння пожеж, пожежної та техногенної безпеки, діяльності аварійно-рятувальних служб, а також гідрометеорологічної діяльності.

Відповідно до ч. 1 ст. 8 Кодексу цивільного захисту України, забезпечення реалізації державної політики у сфері цивільного захисту здійснюється єдиною державною системою цивільного захисту, яка складається з функціональних і територіальних підсистем та їх ланок [13]. Безпосереднє керівництво діяльністю єдиної державної системи

цивільного захисту здійснює ДСНС (ч. 2 п. 5 Положення про єдину державну систему цивільного захисту, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 09.01.2014 № 11 [14]).

Постійно діючими органами управління цивільного захисту, до повноважень яких належать питання організації та здійснення заходів цивільного захисту, є: на державному рівні – Кабінет Міністрів України, ДСНС, а також центральні органи виконавчої влади, що створюють функціональні підсистеми, та підрозділи з питань цивільного захисту у складі їх апаратів; на регіональному рівні – Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські держадміністрації, підрозділи з питань цивільного захисту, які утворюються у їх складі, територіальні органи ДСНС; на місцевому рівні – районні, районні у м. Києві та Севастополі держадміністрації, виконавчі органи міських (міст республіканського Автономної Республіки Крим, міст обласного та районного значення) рад, підрозділи з питань цивільного захисту, які утворюються у їх складі, виконавчі органи селищних та сільських рад, підрозділи територіальних органів ДСНС.

Таким чином, ДСНС, а також її регіональні та місцеві органи, належать до органів цивільного захисту, основним призначенням яких є не реалізація правоохоронних функцій, а функцій з організації та здійснення заходів цивільного захисту.

Крім того, уже згадуваний Закон України «Про національну безпеку України» виділяє сектор безпеки й оборони, до якого і відносить сили цивільного захисту (п. 16 ч. 1 ст. 1). Конкретно сектор безпеки складається з правоохоронних та розвідувальних органів, державних органів спеціального призначення з правоохоронними функціями, сил цивільного захисту та інших органів, на які Конституцією та законами України покладено функції із забезпечення національної безпеки України. Указаним нормативно-правовим актом розмежовані функції та призначення правоохоронних органів та органів цивільного захисту, до яких належить ДСНС та її органи.

Віднесення ДСНС до сил безпеки порушує питання про визначення її ролі та місця у вирішенні кризових ситуацій будь-якого рівня, зокрема й тих, що загрожують національній безпеці. Саме на таке призначення органів ДСНС робиться акцент і в юридичній літературі під час дослідження питання правового статусу цього органу (О. Л. Хитра [15], К. А. Мяснянкіна [16]).

Проведене нами дослідження дало підстави зробити такі **висновки**:

1. Наявна недосконалість дефініцій українського законодавства для однозначної ідентифікації як правоохоронної діяльності, так і переліку правоохоронних органів.

2. Теоретико-правові засади встановлення належності державного органу до переліку правоохоронних органів у розрізі практичної реалізації положень чинних нормативно-правових актів полягають у такому:

2.1) віднесення того чи іншого органу до правоохоронних повинно здійснюватися в кожному конкретному випадку окремо, з урахуванням визначеного в нормативно-правових актах правового положення (статусу) такого органу;

2.2) якщо наділення певного суб'єкта статусом правоохоронного органу нормативно не відбулося, слід виходити з аналізу призначення (завдань) та основних функцій, які покладаються на той чи інший орган, і, відповідно, повноважень, якими такий орган наділений (до правоохоронних органів можна віднести такі державні органи, виконання якими однієї чи кількох головних правоохоронних функцій є визначальним у їх діяльності).

3. Грунтуючись на викладеному правовому підході, було беззаперечно з'ясовано, що відповідно до чинного законодавства:

3.1) органи ДСНС не належать до правоохоронних органів, оскільки віднесені до єдиної державної системи цивільного захисту (на органи ДСНС не покладаються правоохоронні завдання та/або функції; вони не наділені правоохоронними повноваженнями);

3.2) посадових осіб органів ДСНС не можна визнати працівниками правоохоронного органу.

4. Запропонований нами правовий підхід установаження належності державного органу до переліку правоохоронних органів може бути цілком застосовний до інших суб'єктів владних повноважень, що в перспективі надасть можливість окреслити вичерпне коло правоохоронних органів України.

Список використаних джерел

1. Конституція України: Закон України від 28.06.96 № 254к/96-ВР. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-vr> (дата звернення: 07.09.2020).
2. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 № 889-VIII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19> (дата звернення: 07.09.2020).
3. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17> (дата звернення: 08.09.2020).
4. Про національну безпеку України: Закон України від 21.06.2018 № 2469-VIII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text> (дата звернення: 09.09.2020).
5. Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів: Закон України від 23.12.93 № 3781-XII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3781-12#Text> (дата звернення: 09.09.2020).
6. У справі за конституційним зверненням громадянина Кузьменка Віталія Борисовича щодо офіційного тлумачення положення частини третьої статті 364 Кримінального кодексу України (справа щодо застосування кваліфікуючої ознаки «працівник правоохоронного органу» до працівника державної виконавчої служби): рішення Конституційного Суду України від 18.04.2012 № 10-рп/2012. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v010p710-12#Text> (дата звернення: 09.09.2020).
7. Про затвердження Порядку проведення інспектування Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами : постанова Кабінету Міністрів України від 20.04.2006 № 550. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/550-2006-%D0%BF#Text> (дата звернення: 11.09.2020).
8. Про затвердження Інструкції про порядок проведення контрольних заходів контрольно-ревізійним відділом Державної судової адміністрації України: наказ Державної судової адміністрації від 29.07.2011 № 120. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0120750-11#Text> (дата звернення: 11.09.2020).
9. Про Національне антикорупційне бюро України: Закон України від 14.10.2014 № 1698-VII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1698-18> (дата звернення: 12.09.2020).
10. Про Національне антикорупційне бюро України: Закон України від 07.03.2002 № 3099-III. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3099-14#Text> (дата звернення: 12.09.2020).
11. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19> (дата звернення: 12.09.2020).
12. Про затвердження Положення про Державну службу України з надзвичайних ситуацій: Постанова Кабінету Міністрів України від 15.12.2015 № 1052. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1052-2015-p#Text> (дата звернення: 13.09.2020).
13. Кодекс цивільного захисту України від 02.10.2012 № 5403-VI. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17#Text> (дата звернення: 13.09.2020).
14. Про затвердження Положення про єдину державну систему цивільного захисту: Постанова Кабінету Міністрів України від 09.01.2014 № 11. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/11-2014-p#n10> (дата звернення: 13.09.2020).
15. Хитра О. Л. Роль та місце державної служби України з надзвичайних ситуацій у вирішенні кризових ситуацій, що загрожують національній безпеці. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*. 2018. № 2. С. 207–215.
16. Мяснянкін К. А. Адміністративно-правовий статус територіальних підрозділів Державної служби України з надзвичайних ситуацій: автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Дніпро, 2017. 16 с.

Надійшла до редакції 07.09.2020

References

1. Konstytutsiya Ukrayiny [The Constitution of Ukraine] vid 28.06.1996 № 254k/96-VR. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-vr> (data zvernennya: 07.09.2020) [in Ukr.].
2. Pro derzhavnu sluzhbu [On civil service]: zakon Ukrayiny vid 10.12.2015 № 889-VIII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19> (data zvernennya: 07.09.2019) [in Ukr.].
3. Kryminal'nyu protsesual'nyu kodeks Ukrayiny [Criminal Procedural Code of Ukraine] vid 13.04.2012 № 4651-VI. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17> (data zvernennya: 08.09.2020) [in Ukr.].
4. Pro natsional'nu bezpeku Ukrayiny [On the national security of Ukraine]: Zakon Ukrayiny vid 21.06.20182469-VIII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text> (data zvernennya: 09.09.2020) [in Ukr.].
5. Pro derzhavnyy zakhyst pratsivnykiv sudu i pravookhoronnykh orhaniv [On state protection of court and law enforcement officers] : Zakon Ukrayiny vid 23.12.1993 № 3781-XII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3781-12#Text> (data zvernennya: 09.09.2020) [in Ukr.].
6. U spravi za konstytutsiynym zvernenniam hromadyanyna Kuz'menka Vitaliya Borysovycha shchodo ofitsiynoho tлумачення polozhennya chastyny tret'oyi statti 364 Kryminal'noho kodeksu Ukrayiny (sprava shchodo zastosuvannya kvalifikuyuchoyi oznaky «pratsivnyk pravookhoronnoho orhanu» do pratsivnyka derzhavnoyi vykonavchoyi sluzhby) [In the case of the constitutional appeal of citizen Kuzmenko Vitaliy Borysovych regarding the official interpretation of the provisions of part three

of Article 364 of the Criminal Code of Ukraine (case concerning the application of the qualifier "law enforcement officer" to a civil servant) : rishennya Konstytutsiynoho Sudu Ukrainy vid 18.04.2012 № 10-pp/2012. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v010p710-12#Text> [in Ukr.].

7. Pro zatverdzhennya Poryadku provedennya inspektuvannya Derzhavnoyu audytors'koyu sluzhboyu, yiyi mizhrehional'nymy terytorial'nymy orhanamy [On approval of the Procedure for carrying out inspection by the State audit service, its interregional territorial bodies] : postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 20.04.2006 № 550. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/550-2006-%D0%BF#Text> (data zvernennya: 11.09.2020) [in Ukr.].

8. Pro zatverdzhennya Instruksiyi pro poryadok provedennya kontrol'nykh zakhodiv kontrol'no-revizyynym viddilom Derzhavnoyi sudovoyi administratsiyi Ukrainy [On approval of the Instruction on the procedure for conducting control measures by the control and revision department of the State Judicial Administration of Ukraine] : nakaz Derzhavnoyi sudovoyi administratsiyi vid 29.07.2011 № 120. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0120750-11#Text> (data zvernennya: 11.09.2020) [in Ukr.].

9. Pro Natsional'ne antykoruptsiyne byuro Ukrainy [On the National Anti-Corruption Bureau of Ukraine] : Zakon Ukrainy vid 14.10.2014 № 1698-VII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1698-18> (data zvernennya: 12.09.2020) [in Ukr.].

10. Pro Viys'kovu sluzhbu pravoporyadku u Zbroynykh Sylakh Ukrainy [On the Military Law Enforcement Service in the Armed Forces of Ukraine] : Zakon Ukrainy vid 07.03.2002 № 3099-III. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3099-14#Text> (data zvernennya: 12.09.2020) [in Ukr.].

11. Pro Natsional'nu politsiyu [On the National Police] : Zakon Ukrainy vid 02.07.2015 № 580-VIII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19> (data zvernennya: 12.09.2020) [in Ukr.].

12. Pro zatverdzhennya Polozhennya pro Derzhavnu sluzhbu Ukrainy z nadvychaynykh sytuatsiy [On approval of the Regulation on the Civil Service of Ukraine for Emergencies] : postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 15.12.2015 № 1052. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1052-2015-p#Text> (13.09.2020) [in Ukr.].

13. Kodeks tsyvil'noho zakhystu Ukrainy [Code of Civil Protection of Ukraine] vid 02.10.2012 № 5403-VI. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17#Text> (13.09.2020) [in Ukr.].

14. Pro zatverdzhennya Polozhennya pro yedynu derzhavnu systemu tsyvil'noho zakhystu [On approval of the Regulation on the unified state system of civil protection] : postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 09.01.2014 r. № 11. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/11-2014-p#n10> (13.09.2020) [in Ukr.].

15. Khytra, O. L. (2018) Rol' ta mistse derzhavnoyi sluzhby Ukrainy z nadvychaynykh sytuatsiy u vy-rishenni kryzovykh sytuatsiy, shcho zahrozhuyut' natsional'niy bezpetsi [The role and place of the civil service of Ukraine in emergencies in resolving crises that threaten national security]. *Naukovy visnyk L'vivs'koho derzhavnoho universytetu vnutrishnikh sprav.* № 2. S. 207-215 [in Ukr.].

16. Myasnyankina, K. A. (2017) Administratyvno-pravovyy status terytorial'nykh pidrozdiliv Der-zhavnoyi sluzhby Ukrainy z nadvychaynykh sytuatsiy [Administrative and legal status of territorial subdivisions of the State Service of Ukraine for Emergencies] : avtoref. dys. ... kand. yuryd. nauk : 12.00.07. Dnipro. 16 s. [in Ukr.]

SUMMARY

Volodymyr O. Ivantsov. Current problems of outlining the list of law enforcement agencies of Ukraine: theoretical and legal principles and significance for law-enforcement practice (on the example of the State Emergency Service of Ukraine). It is emphasized that the current legislation uses the terms "law enforcement agency", "law enforcement officer", which is directly correlated with law enforcement activities, which in turn indicates the unconditional relevance of the current study.

This article analyzes the current legislation in order to separate law enforcement agencies from other government agencies, in order to assign certain positions of government agencies to law enforcement officers. As a result, the imperfections of the definitions of Ukrainian legislation for unambiguous identification of both law enforcement activities and the list of law enforcement agencies have been established.

Theoretical and legal bases for establishing the affiliation of a state body to the list of law enforcement agencies in terms of practical implementation of current regulations are obtained by assessing the status of the Civil Service of Ukraine for Emergencies, namely: the assignment of a body to law enforcement should be carried out separately, taking into account the legal position (status) of such body defined in normative legal acts; if the endowment of a certain entity with the status of a law enforcement body has not occurred normatively, it is necessary to proceed from the analysis of the purpose (tasks) and basic functions assigned to a particular body and, accordingly, the powers vested in such a body

It has been proved that SES bodies do not belong to law enforcement bodies, as they belong to the unified state system of civil protection (SES bodies are not assigned law enforcement tasks and / or functions; they are not endowed with law enforcement powers), and their officials cannot be recognized as law enforcement officers. body. It is emphasized that the legal approach proposed by the author to establish the affiliation of a state body to the list of "law enforcement agencies" may be fully applicable to other subjects of power, which in the future will provide an opportunity to outline the comprehensive range of law enforcement agencies in Ukraine.

Keywords: *law enforcement agencies, state body, law enforcement functions, legal status, State Service of Ukraine for Emergencies.*